

Spis treści

Wstęp	7
1. Kartele – przegląd analizy ekonomicznej.....	9
1.1. Słowo wstępne.....	9
1.2. Duopol Bertranda	10
1.3. Czynniki wpływające na stabilność kartelu.....	13
1.4. Kartel a przejrzystość rynku	17
1.4.1. Niejawne obniżki cen a stabilność kartelu	18
1.4.2. Fluktuacje popytu a stabilność kartelu	22
1.5. Praktyka przeciwdziałania kartelom.....	24
1.6. Analiza teoretyczna programu łagodzenia kar	27
1.6.1. Model Motty i Polo	27
1.6.2. Model Spagnolo.....	34
1.6.3. Inne prace	35
1.7. Wnioski	36
Literatura.....	37
2. Przejrzystość polityki pieniężnej.....	39
2.1. Słowo wstępne.....	39
2.2. Definicja.....	40
2.3. Przesłanki teoretyczne	42
2.4. Pomiar przejrzystości	47
2.4.1. Przejrzystość instytucjonalna	47
2.4.2. Przejrzystość behawioralna	50
2.5. Wyniki badań empirycznych	56
2.5.1. Przejrzystość instytucjonalna	57
2.6. Wnioski.....	67
Literatura.....	68
3. Podstawowe modele dyfuzji dóbr telekomunikacyjnych	70
3.1. Słowo wstępne	70
3.2. Teoria dyfuzji innowacji	75
3.2.1. Cechy innowacji.....	76
3.2.2. Innowacyjność konsumentów: model Rogersa.....	77
3.3. Modele dyfuzji.....	85

3.3.1. Model Bassa.....	85
3.3.2. Model logistyczny.....	89
3.3.3. Model wykładniczy.....	89
3.3.4. Formułowanie założeń.....	90
3.3.5. Konstrukcja modelu.....	91
3.3.6. Parametry modelu.....	93
3.4. Modelowanie.....	94
3.5. Wnioski.....	106
Literatura.....	107
4. Wybrane metody statystyczne analizy danych.....	109
4.1. Słowo wstępne.....	109
4.2. Zrównoważona produkcja i konsumpcja.....	110
4.3. Współczynnik korelacji liniowej a współczynnik zależności prostoliniowej.....	114
4.4. Współczynnik zależności stożkowej.....	120
4.5. Geometria przestrzeni regresji.....	128
4.6. Wielośrednia.....	134
4.7. Wnioski.....	145
Literatura.....	146
Spis rysunków.....	148
Spis tabel.....	149

Wstęp

Obserwowany w ostatnich dziesięcioleciach rozwój technik informatycznych i komunikacyjnych doprowadził do istotnych zmian w życiu gospodarczym społeczeństw. Swoboda i tempo przepływu kapitału, dostęp do rynków międzynarodowych, a także szybkość przepływu informacji umożliwiają globalną działalność gospodarczą. Z tego powodu powstaje coraz więcej korporacji o ponadnarodowym charakterze. Ich siedziby znajdują się w wielkich światowych centrach finansowych, a swą działalnością potrafią objąć prawie wszystkie kontynenty.

Innym, nie mniej znamienym czynnikiem determinującym obecnie rozwój gospodarczy i społeczny są procesy integracyjne. Począwszy od mało zorganizowanych struktur, a skończywszy na zinstytucjonalizowanych organizmach wielonarodowych, takich jak np. Unia Europejska, kształtowane są jednostki wywierające znaczący, pośredni bądź bezpośredni, wpływ na działalność gospodarczą. Wspólnie opracowywane, a następnie przyjmowane ustalenia kształtują systemy prawne, w ramach których poszczególne podmioty funkcjonują w życiu gospodarczym. Nie można w związku z tym nie doceniać tych aspektów, konstruując teorie opisujące współczesną gospodarkę. Globalizacja i rozwój przedsiębiorstw wykraczający poza granice państwowe stały się znakiem obecnych czasów.

Przedstawiana publikacja jest drugą z cyklu, którego celem jest przybliżenie ilościowego ujęcia wybranych zagadnień ekonomicznych. Jej podtytuł – globalizacja i rozwój – wskazuje krąg zagadnień, jakie autorzy chcieli ująć w swoich opracowaniach.

Autorem pierwszego rozdziału jest Andrzej Baniak. W prowadzonych rozważaniach podjął próbę przedstawienia problematyki związanej z kartelami. Zgodnie z definicją kartel jest porozumieniem firm mającym na celu ograniczenie konkurencji. Szczególnym przypadkiem jest kartel horyzontalny, czyli taki, w którym porozumiewające się firmy oferują takie same bądź zbliżone towary czy usługi. Najbardziej szkodliwą z kolei odmianą takiego porozumienia jest wspólne ustalanie cen. Tego typu ograniczanie konkurencji podlega szczególnemu nadzorowi prawnemu i w rozwiniętych gospodarczo państwach powołuje się specjalne instytucje, których celem jest ochrona rynku i konsumentów przed takim postępowaniem.

Rozdział drugi został napisany przez Radosława Kuracha. Autor przedstawia w nim problem przejrzystości polityki pieniężnej banków centralnych. W ostatnich latach owa przejrzystość, obok coraz większej niezależności od władz fiskalnych, cechuje centralne instytucje bankowe. O ile niezależność jest czynnikiem szeroko opisywanym w literaturze krajowej i zagranicznej, o tyle przejrzystość polityki pieniężnej, szczególnie na polskim rynku wydawniczym, nie ma szerokiej reprezen-

tacji. Między innymi z tego powodu przedstawiane opracowanie jest nowatorskie i interesujące.

W rozdziale trzecim Michał Nadolny przedstawia problematykę dyfuzji dóbr telekomunikacyjnych. Specyficzny sposób korzystania z tych dóbr wpływa na postać modeli opisujących ich upowszechnianie. Popularność usługi w znacznym stopniu zależy od jej udostępniania. Stwarza to podstawę do wprowadzenia pojęcia efektu sieciowego. Przedstawienie modeli opisujących to zagadnienie jest głównym przedmiotem rozważań prowadzonych w tym rozdziale.

Rozdział czwarty, którego autorem jest Andrzej Wilkowski, poświęcony jest bardzo istotnemu i często nagłaśnianemu w mediach publicznych problemowi zrównoważonego rozwoju. Rozwój zrównoważony to taki, który odpowiada potrzebom współczesnego pokolenia i nie zagraża możliwości funkcjonowania przyszłym mieszkańcom naszej planety. Zagadnienie to staje się coraz bardziej istotne w obliczu zwiększonej eksploatacji środowiska naturalnego. Obecne potrzeby i chęć osiągnięcia korzyści nie mogą przesłaniać problemu nadmiernej eksploatacji dóbr naturalnych, których odtworzenie dla przyszłych pokoleń często nie jest możliwe. Globalizacja z jednej strony umożliwia zwiększoną ekspansję gospodarczą, a z drugiej tworzy ramy współpracy mającej na celu ograniczanie nadmiernego wykorzystywania środowiska naturalnego.

Janusz Łyko